

SOUČASNÝ STAV PROBLEMATIKY V ČR CONTEMPORARY STATE OF PROBLEMS IN THE CZECH REPUBLIC

Jiřina Lacinová

Sdružení Samaritán, Brno

X: 1–122, 2008
ISSN 1212-4117

Summary

The contribution discusses the contemporary state of zootherapy in Bohemia. It is furthermore aimed at the development and at developmental trends of zootherapy in our country, and it summarizes the still existing activity in this field and emphasizes the importance of expert nature in the branch.

Key words: Zootherapy – canisotherapy – contemporary condition – Czech Republic

Souhrn

Príspevok sa zaoberá o súčasný stav zooterapie v Čechách. Dále se zaměřuje na rozvoj a vývojové tendence zooterapie na našem území, shrnuje dosavadní činnost v oblasti a zdůrazňuje odbornost v oboru.

Klíčová slova: zooterapie – canisterapie – současný stav – ČR

Vážení provozovatelé a příznivci canisterapie či jiných zooterapií! Sešli jsme se zde již poněkoli-káté, abychom společně reflektovali rozvoj terapeutického odvětví, které se snažíme podle svých sil a možností provozovat a podporovat. Pro nové zájemce o obor nastíním stručnou rekapitulaci dosavadního vývoje na tomto poli.

Provozování canisterapie (tím je míněno i přiřazení jiných zooterapií, ale dovolu- te, abych pro zjednodušení používala jen tohoto termínu) v naší zemi lze prakticky datovat až do období po tzv. „sametové revoluci“, kdy jsme vstoupili do kontaktu s ostatními zeměmi a ujistili se, že naše nápady v tomto směru korespondují s děním ve světě. Získáním literatury a kontaktů jsme se mohli posunout na odbornější úroveň a rozvinout praktickou stránku tohoto u nás nového odvětví.

Roztříštěné aktivity jednotlivých praktikujících organizací dostaly šanci ke sjednocení a vzájemnému obohacování vznikem zastřešující organizace – Canisterapeutické asociace (dále CTA). K tomu došlo v roce 2003, po proběhnutí prvního Mezinárodního semináře o zoo-

terapiích, který v Brně uspořádalo Sdružení Filia (tyto semináře byly pak celkem čtyři, ze tří byly vydány i dvojjazyčné sborníky).

Tato asociace, která má sídlo v Brně, je sdružením právnických osob se stejným či podobným zaměřením. To se ukazuje jako velmi výhodná forma a umožňuje členským organiza- cím jednotně vystupovat před úřady i veřejností a vytváří solidní platformu pro tvorbu srovnatelných norem praxe i prosazování našich společných zájmů. V současnosti má CTA 20 členů z celé ČR. Kontakt emailem i setkávání 2x ročně na valných hromadách, dále na seminářích a workshopech, je velmi funkční pracovní zá- kladnou. Myslím, že se dá říci, že jsme v tomto organizačním ohledu pokročili nejdále z celé Evropy, jak bylo některými jinými zeměmi kon- statováno.

Zajisté je nutné počítat s názorovou růzností a živou diskusí na žhavá témata, což je správné a užitečné. V poslední době bylo např. věnováno mnoho pozornosti tématu povinných kontra jen doporučených pravidel pro provozování praxe. Já osobně jsem potěšena, že již jasné

převážil názor, že bez pevně stanovených a povinných pravidel se neobejdeme a nevytvoříme jednoznačně zakotvený obraz oboru, který již nemá nic společného s diletantstvím a metodou pokusu a omylu. Máme již naštěstí k dispozici mnoho praktických zkušeností i zahraniční vzory, z nichž můžeme po adaptaci na místní podmínky také čerpat. Za velký úspěch považuji loňské jednání na Ministerstvu zdravotnictví ČR, které je naší činnosti nejbližší kompetenčně nadřazeno. Potěšitelné je, že vzalo na vědomí existenci CTA a je ochotno akceptovat činnost organizací v ní sdružených. Canisterapii Ministerstvo zdravotnictví vnímá jako součást podporné rehabilitace. Tento postoj k dané problematice máme Ministerstvem zdravotnictví potvrzen písemně a lze jej považovat za rovnocenný tzv. registraci, o níž jsme se pokoušeli, ale která údajně není možná a neprovádí se. Není již proto nutno obávat se potíží při provozování canisterapie v léčebných zařízeních, jak jsme to donedávna mnohde zažívali. U ostatních souvisejících ministerstev jsme dosud zcela nepokročili, ale jistě budeme na tomto záměru dále pracovat.

Výborným posunem kupředu se ukazuje také náš vstup do celoevropské zastřešující organizace European Society for Animal Assisted Therapy (ESAAT), kde patříme mezi zakládající členy a pracujeme ve výboru (Dr. Lacinová jako viceprezident). Jedním ze záměrů využití této organizace pro dění u nás má být její supervizní funkce a pravomoc k udělování akreditací jednotlivým organizacím v členských zemích. Tím bychom předešli mnoha kompetenčním sporům, rivalitě či bezvládnosti v tomto směru.

Jsou jistě i negativní jevy v rámci činnosti CTA, např. vyřizování osobních účtů a maličerné napadání za nepodstatné záležitosti, ale naštěstí jde o jev zcela ojedinělý, a jinak táhnou členové v podstatě za jeden provaz. To také není vždy a všude samozřejmostí a byla bych velmi ráda, kdyby to tak zůstalo i nadále. Jakékoliv tříštění naší základny v této fázi konstituování oboru by bylo velmi kontraproduktivní.

V rámci brněnského semináře 2004 a následující VH CTA byla vytvořena metodika canisterapie, založená na standardech kvality sociálních služeb (podkladem byl materiál Sdružení Piafa). Jde o velmi kvalitní a praktickou pomůcku pro všechny praktikující členské organizace. Vzhledem k její rozsáhlosti a podrobnosti je

však nutno počítat s tím, že ne všechny organizace by byly schopny splňovat ji v plném rozsahu. Byla tedy valnou hromadou stanovena jako doporučená a naším dalším cílem je vyabstrahovat z ní několik nejdůležitějších bodů, které by byly odhlasovány jako povinné minimum pro všechny – i malé členské organizace. Toto lze považovat za velmi významný faktor pro udržení nezbytné odbornosti a kvality naší canisterapeutické praxe a byla bych ráda, kdybychom toto téma zvládli na dnešní valné hromadě CTA, která proběhne po tomto semináři.

Následující brněnský seminář – 2005 – byl zaměřen na vytváření další normy praxe, a sice etického kodexu. Tím by se měly také řídit všechny členské organizace a je nezbytný pro zodpovědné provozování jakékoliv odborné činnosti, tedy i té naší. Vloni jsme tedy vytvořili návrh EK, zaměřený na psa, a teprve během dalšího seminárního ročníku – 2006 – byl zkompletován na celkový EK canisterapie, který byl dotvořen a odsouhlasen následující VH CTA (zde byl podkladem materiál ELVA-HELP). Máme tedy již dva základní dokumenty. Následovat by mělo vytvoření Povinného minima a pak se dá říci, že canisterapie je v naší zemi v zásadě normativně ošetřena a lze ji považovat za obor, který má seriózní základnu. Teprve na základě toho může skýtat členství v CTA garanci, že její organizace pracují na určité bazální kvalitativní úrovni. I když dosud chybí systém sankcí a kontrolní orgán, které bude také potřeba dotvořit. To jistě nebude snadné, ale bohužel se tomu nevyhneme, chceme-li náš obor udržet věrohodným před veřejností i státní správou. Každá významná profese má svou profesní komoru (a i řemesla vždy mívala své cechy). Byla bych také ráda, kdyby se nám podařilo vytvořit verzi, aplikovatelnou i v rámci EU, proto také spolupracujeme s ostatními členskými zeměmi ESAAT.

Vypadá to tedy, že máme před sebou stále ještě hodně práce, což je dobře, poněvadž žádný obor nemůže ustrnout v jakékoliv fázi svého vývoje, má-li být životaschopný. A úkolů, které se v budoucnu blízkém či vzdáleném rýsují, je ještě početně (viz např. soubor úkolů a perspektiv CTA, které jsem coby její předsedkyně již před časem členské základně nastínila). Proto nás velmi těší, že zájem mladé generace o dění v našem oboru vzrůstá geometrickou řadou, přibývá zájemců o praxi, ale i o studijní zaměře-

ní tohoto typu, přibývá výzkumných prací. Sama osobně mám možnost pozorovat, jak každoročně přibývá studentů-zájemců o nepovinný seminář o zooterapiích, který učím na PsÚ MU. To je velmi příjemné zjištění. A škol různého typu, kde se tento obor nějakým způsobem promítl, také výrazně přibýlo. JU byla v tomto směru od samého začátku velmi progresivní, což je přede-

vším osobní zásluhou prof. Velemínského. Vy jako její pracovníci či studenti máte tedy předstih před ostatními pracovišti, což je pro vás nepochybně velkým závazkem a výzvou, abyste si svůj náskok i nadále udrželi. A v tom vám upřímně držím palce.

* **Literatura dostupná u autora příspěvku**

Jiřina Lacinová
jir.lacinova@seznam.cz